

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 20 marca 2014 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi XI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zasądził od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. na rzecz powoda H. O.: kwotę 188,96 złotych z tytułu odsetek od skapitalizowanych odsetek w kwocie 16.579,01 złotych, naliczonych za okres od dnia 10 września 2013 roku do dnia 11 października 2013 r. (pkt 1), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt II), obciążył powoda obowiązkiem zapłaty pozwanemu kwoty 146,70 złotych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w zakresie wynikającym z oddalonej części powództwa (pkt 3), natomiast koszty sądowe przejął na rzecz Skarbu Państwa Kasy Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi w całości (pkt 4).

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące niesporne ustalenia faktyczne.

Wyrokiem z dnia 23 lipca 2013 roku w sprawie o sygnaturze akt III APa 19/13 Sąd Apelacyjny w Łodzi zasądził na rzecz powoda od strony pozwanej kwoty wynagrodzeń po 2936,21 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dat wskazanych w wyroku.

W dniu 11 października 2013 roku komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi Widzewa w Łodzi, w sprawie Km 1256/13, wyegzekwował i przelał na konto powoda od strony pozwanej kwotę 16 579 zł 01 grosz z tytułu ustawowych odsetek za opóźnienie w wypłacie wynagrodzeń zasądzonych przez Sąd Apelacyjny w Łodzi w sprawie III APa 19/13.

W oparciu o tak ustalony niesporny stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, iż roszczenie powoda o zasądzenie ustawowych odsetek od zasądzonych wyrokiem Sądu Apelacyjnego odsetek za opóźnienie w zapłacie wynagrodzeń jest zasadne, ale w rozmiarze mniejszym niż domaga się powód.

Sąd wskazał, iż roszczenie o zasądzenie odsetek od odsetek znajduje podstawę prawną w treści przepisu art. 482 § 1 kc który stanowi, iż od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłuższej sumy. Jak wynika z ustaleń Sądu, w dniu 11 października 2013 roku powód wyegzekwował od strony pozwanej kwotę odsetek, zasądzoną wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 23 lipca 2013 roku w sprawie III APa 19/13. Kwota skapitalizowanych odsetek za opóźnienie w zapłacie kwot głównych wynagrodzeń wyniosła 16.579,01 zł. W dniu 30 sierpnia 2013 roku powód wniósł powództwo o zasądzenie odsetek od odsetek. Pozew został doręczony stronie pozwanej w dniu 9 września 2013 roku. W ocenie Sądu naliczenie odsetek od odsetek było możliwe od dnia 10 września 2013 roku, czyli od dnia następnego po wezwaniu do ich zapłaty przez powoda. W ocenie Sądu I instancji nie można zasadnie twierdzić, iż pozwany przed tą datą został wezwany do ich zapłaty przez powoda. Sąd podniósł, że jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania, co wynika z treści przepisu art. 455 K.c. W ocenie Sądu nie można traktować jako wezwania do zapłaty pisma powoda skierowanego do strony pozwanej zatytułowanego (...), datowanego na dzień 31 lipca 2013 roku. Przede wszystkim z treści pisma wynika, iż stanowi ono wezwanie do zapłaty należności wynikających z treści wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 23 lipca 2013 roku, a ponadto w zakresie roszczenia o zapłacenie odsetek od odsetek nie zawiera sprecyzowanej daty na spełnienie świadczenia. Roszczenie o wypłacenie odsetek od odsetek jest samodzielnym roszczeniem od momentu sprecyzowania go przez powoda.

Mając powyższe na uwadze Sąd zasądził dochodzone przez powoda odsetki od skapitalizowanych odsetek w kwocie 16.579,01 zł za okres od dnia 10 września 2013 roku do dnia 11 października 2013 roku.

Wysokość procentową odsetek Sąd ustalił na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 grudnia 2008 roku w sprawie określenia wysokości odsetek ustawowych (Dz. U. z 2008 roku nr 220 poz. 1434). Wynosi ona 13% w stosunku

rocznym (§1 rozporządzenia). Kwota odsetek od odsetek wynosi 188,96 złotych. W pozostałym zakresie powództwo zostało oddalone.

Sąd wskazał też, iż w jego ocenie powód od początku wytoczenia powództwa stronie pozwanej formułował roszczenie o zasądzenie odsetek od odsetek. Wskazanie w pozwie wartości przedmiotu sporu, jako kwoty 16.560,80 zł w ocenie Sądu jest pomyłką pisarską, która przez przeoczenie nie została wyjaśniona we wstępnym badaniu sprawy. Z treści pozwu w sposób nie budzący wątpliwości sądu wynika, iż żądaniem powoda było zasądzenie odsetek od odsetek. Niewątpliwie powód w treści samego pozwu, jak i pism procesowych, zawierał treści nie mające żadnego znaczenia dla rozpoznania sprawy, ale nie umknęła uwadze Sądu okoliczność, iż działał on w procesie bez zawodowego pełnomocnika i pisma procesowe formułował sam. Wnikliwa lektura pism powoda nie uprawniała zaś do wyciągnięcia wniosku, iż poza roszczeniem o zasądzenie odsetek od odsetek, wniósł on o zasądzenie jeszcze innych należności. Dlatego Sąd pozostawił bez rozpoznania wnioski pełnomocnika strony pozwanej o odrzucenie pozwu w zakresie roszczenia o zasądzenie ustawowych odsetek od wynagrodzeń zasądzonych wyrokiem Sądu Apelacyjnego. W ocenie Sądu orzekającego powód w ogóle takiego roszczenia nie formułował, a wniosek pełnomocnika pozwanego w tym zakresie wynikał z błędnej interpretacji pisma powoda. W toku procesu powód wielokrotnie wyjaśniał zarówno w pismach, jak i podczas rozpraw, że wnosi wyłącznie o zasądzenie odsetek od odsetek i powyższy wniosek nie był już podtrzymywany przez pełnomocnika strony pozwanej.

W ocenie Sądu wartość przedmiotu sporu stanowi kwota wskazana przez powoda w piśmie procesowym z dnia 30 grudnia 2013 roku, czyli kwota 1019,57 zł.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 K.p.c. Sąd obciążył powoda obowiązkiem zwrotu stronie pozwanej kosztów zastępstwa procesowego od oddalonej części powództwa przyjmując, iż powód przegrał proces w 81,53%. Na koszty procesu poniesione przez stronę pozwaną składa się wynagrodzenie pełnomocnika, które Sąd ustalił w oparciu o przepis § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U z 2013 roku poz.461).

Na podstawie art. 113 u.k.s.c w zw. z art.100 K.p.c. koszty sądowe zostały w całości przejęte na rzecz Skarbu Państwa Kasy Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi.

Apelację od powyższego orzeczenia wniosły obie strony postępowania.

Powód zaskarżył przedmiotowy wyrok w zakresie pkt. 2 i 3.

Zaskarżonemu rozstrzygnięciu zarzucił błędne ustalenia Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, dotyczące wyliczenia skapitalizowanych odsetek i tym samym błędne wyliczenie odsetek za opóźnienie.

W uzasadnieniu swego stanowiska podniósł, iż Sąd w wydanym wyroku błędnie, jako podstawę do wyliczenia skapitalizowanych odsetek, przyjął kwotę 16.579,01 zł, czyli wartość wyegzekwowanych odsetek za okres od kwietnia 2007 r. do 16 sierpnia 2010 r. zamiast wyliczyć odsetki od odsetek od skapitalizowanej kwoty 68.158,37 zł za okres 42 dni od 30 sierpnia 2013 r. do 11 października 2014 r., na którą składała się kwota główna 51579,36 zł + odsetki 16.579,01 zł. Apelujący podniósł, iż odsetki za wskazany okres według jego obliczeń wyniosły 1019,17 zł.

Skarżący przedstawił też wyliczenie zgodnie, z którym wysokość należnych mu ustawowych odsetek wynosiła 752,54 zł. Przy wyliczeniu tej kwoty apelujący uwzględnił: 13 % stawki odsetek za zwłokę w stosunku rocznym, wartość 68.158,37 zł kwoty skapitalizowanej, oraz fakt, iż pozwany zobligowany był do uiszczenia dochodzonego roszczenia w dniu 10 września 2013 r. (w związku z doręczeniem odpisu pozwu w dniu poprzednim), a roszczenie spełnił w dniu 11 października 2013 r. (31 dni opóźnienia).

Z uwagi na to skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie wyliczenia odsetek od właściwie wyliczonej kwoty kapitału.

Z kolei pozwany zaskarżył powyższe orzeczenie w zakresie punktu 1 i 3.

Zaskarżonemu rozstrzygnięciu zarzucił:

- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 476 k.c. w zw. z art. 482 § 1 k.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że pozwany pozostawał względem powoda w zwłoce (opóźnieniu), co do obowiązku zapłaty odsetek zasądzonych w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 23.07.2013 r. (III APa 19/13), a tym samym, że powód mógł żądać odsetek od odsetek zasądzonych w tymże wyroku, podczas gdy powód udzielił pozwanemu terminu na spełnienie świadczenia odsetkowego, a udzielony przez powoda termin miał upłynąć dopiero w dniu 9.10.2013 r., zatem po wytoczeniu powództwa o odsetki od odsetek.

Z uwagi na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie przed Sądem Rejonowym oraz za postępowanie odwoławcze.

W odpowiedzi na apelację powoda, pozwany wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w podwójnej wysokości.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 29 lipca 2014 r. pozwany podtrzymał swoje stanowisko w sprawie.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Obie wniesione apelacje są całkowicie bezzasadne.

W myśl art. 482 § 1 K.c. od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłuższej sumy.

Zgodnie z art. 476 kc dłużnik dopuszcza się zwłoki, gdy nie spełnia świadczenia w terminie, a jeżeli termin nie jest oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. Nie dotyczy to wypadku, gdy opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Wbrew twierdzeniom apelacji pozwanego brak jest jakichkolwiek podstaw do uznania, iż powód pismem z dnia 31 lipca 2013 r. udzielił pozwanemu dodatkowego terminu do spełnienia świadczenia odsetkowego (głównego) przyznanego powodowi wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 23 lipca 2013 r., gdyż wezwał pozwaną do spełnienia świadczenia odsetkowego „w terminie 7 dni od otrzymania wyroku”. Wyrok został doręczony stronie pozwanej dopiero 2 października 2013 r., a zatem skoro termin do zapłaty zasądzonych wskazanym wyrokiem odsetek miał upłynąć dopiero w dniu 9 października 2013 r., to w chwili wytoczenia przez powoda powództwa o odsetki od odsetek (30 sierpnia 2013 r.) pozwany nie był względem powoda ani w opóźnieniu ani w zwłoce.

Odnosząc się do powyższych twierdzeń przede wszystkim wskazać należy, iż sposób uznać, iż pozwany od chwili uprawomocnienia się wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 23 lipca 2013 r. nie pozostawał w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia odsetkowego, bowiem zgodnie z wolą powoda wyrażoną w piśmie z dnia 31 lipca 2013 r. udzielono mu swoistej prolongaty do zapłaty odsetek od zasądzonych tytułem wynagrodzenia kwot. Mając powyższe na uwadze wskazać należy, iż wskazane odsetki były wymagalne już od dnia następnego po dacie uprawomocnienia się wspomnianego wyroku Sądu Apelacyjnego, a zatem ich spełnienie nie było uzależnione od woli stron, a tym bardziej od wezwania powoda do ich zapłaty.

Ponadto podkreślenia wymaga, iż analiza treści wezwania powoda z dnia 31 lipca 2013 r. prowadzi do jednoznacznego wniosku, iż powód pismem tym nie udzielił pozwanemu dodatkowego terminu do spełnienia świadczenia „w terminie 7 dni od otrzymania wyroku”, lecz jedynie wzywał pozwanego do dobrowolnego spełnienia świadczenia w tym terminie, pod rygorem egzekucji komorniczej. Powyższe znajduje z resztą potwierdzenie w korespondencji mailowej powoda z dnia 2 i 8 sierpnia 2013 r. /k. 53 oraz 18 i 102/. Twierdzenia apelacji pozwanego, co do udzielenia mu terminu do zapłaty odsetek w terminie 7 dni od chwili doręczenia mu odpisu wyroku, stanowią zatem nadinterpretację

nie znajdującą odzwierciedlenia w wykładni oświadczenia powoda. Wobec oczywistego opóźnienia pozwanego w wypłacie zasądzonych na rzecz powoda świadczeń w tym odsetek, powód był więc uprawniony do wystąpienia w dniu 30 sierpnia 2013 r. z powództwem o odsetki od skapitalizowanych należnych odsetek.

Twierdzenia apelacji pozwanego nie zasługiwały zatem na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego całkowicie nietrafne są też zarzuty apelacji powoda.

Twierdzenia apelacji, iż w zaskarżonym wyroku błędnie jako podstawę do wyliczenia skapitalizowanych odsetek przyjęto kwotę 16.579,01 zł (czyli wartość wyegzekwowanych odsetek za okres od kwietnia 2007 r. do 16 sierpnia 2010 r.) zamiast kwoty 68.158,37 zł stanowiącej sumę zasądzoną powodowi wyrokiem z dnia 23 lipca 2013 r. kwoty głównej 51.579,36 zł oraz odsetek 16.579,01 zł, nie znajdują oparcia w obowiązujących przepisach prawa.

Zgodnie z cytowanym już art. 482 § 1 K.c. od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa chyba, że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy.

Przepis ten wyraźnie traktuje, iż odsetki od odsetek należą się tylko i wyłącznie od kwoty stanowiącej zaległe odsetki, nie zaś kapitału powstałego w wyniku doliczenia zaległych odsetek do sumy dłużnej (wskazany zabieg zsumowania jest dopuszczalny tylko w sytuacji, gdy po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy, co jednak nie miało miejsca na gruncie rozpoznawanego przypadku). Odnosząc się do powyższego wskazać należy, iż art. 482 § 1 k.c. normuje sytuacje szczególne, w których odsetki od odsetek są jednak dopuszczone: pierwsza, to dokonanie przez dłużnika i wierzyciela - już po powstaniu opóźnienia w zapłacie odsetek od należności głównej - uzgodnienia obowiązku zapłaty odsetek od odsetek, co następuje przez doliczenie odsetek zaległych ("skapitalizowanie") do dłużnej sumy i poddanie całości dalszemu oprocentowaniu. Skapitalizowanie odsetek w znaczeniu prawnym następuje bowiem dopiero wtedy, gdy obliczono ich sumę za określony czas, a następnie poddano je oprocentowaniu, tworząc w ten sposób kapitał, stanowiący odrębną kategorię prawną. (por. odpowiednio postanow. SN 24-02-2012 II UZ 63/11 LEX nr 1211158). Druga sytuacja, która powstać może w braku powyższego uzgodnienia, i z którą mamy do czynienia w niniejszej sprawie, to przypadek dochodzenia odsetek tylko od odsetek na drodze sporu sądowego. Tak więc podstawą do obliczenia należnych powodowi odsetek od odsetek nie mogła być całość zasądzonych mu wyrokiem z dnia 23 lipca 2013 r. świadczeń, lecz tylko łączna kwota przyznanych mu wówczas odsetek.

Brak też podstaw do uznania, że należne odsetki winy zostać obliczone za okres od dnia 30 sierpnia 2013 r. do 11 października 2014 r. tj. od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty należności zasądzonych na rzecz powoda wyrokiem w sprawie sygn. akt III APa 19/13. Jeżeli strony nie uzgodniły inaczej, odsetki od odsetek należy liczyć od dnia wytoczenia powództwa o te odsetki (art. 482 § 1 k.c.). (uchwała SN 18-05-1994 III CZP 70/94 OSNC 1994/11/220). Na gruncie niniejszej sprawy pozwany o wytoczeniu powództwa o odsetki od odsetek dowiedział się dopiero z chwilą doręczenia pozwu tj. 9 września 2013 r. Tak więc wyliczenie należnych odsetek za okres od dnia następnego po tej dacie do dnia zapłaty było ze wszechmiar prawidłowe.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 kpc oddalił obie apelacje jako całkowicie bezzasadne.

O kosztach sądowych za II instancję orzeczono na podstawie art. 98 kpc w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1, § 12 ust. 1 pkt 2 w zw. § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 roku, poz. 461) uwzględniając wartość przedmiotu zaskarżenia wskazaną w apelacji powoda. Sąd oddalił wniosek pełnomocnika pozwanej o zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w podwójnej wysokości z uwagi na to, iż niezbędny nakład pracy pełnomocnika pozwanej nie był wysoki, a charakter sprawy, a także wkład pracy adwokata w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia, nie usprawiedliwiał zastosowania stawki innej niż minimalna.